

Preek over Johannes 1:29
Schildwolde, 10 januari 2021
Kees van Dusseldorp

Thema: Zie het Lam van God!

Liturgie

mededeling overlijden
Psalm 25:7

votum en groet
Lied 215:1,2,4 Ontwaak o mens, de dag breekt aan
wetslezing
Psalm 86:2,4
gebed
lezen: Johannes 1:19-37
lezen: Exodus 29:39-46
Psalm 66:1,3
kindermoment
preek Johannes 1:29: Zie het Lam van God!
gebedstelefoon
Sela – Lam van God
gebed
uitnodiging online bijbelstudie
Collecte: Lead me Lord
Gezang 218 Lof aan Gods Zoon die als het Lam
zegen

Kindermoment

Hallo, mijn naam is Johannes.
Ze noemen mij de Doper. Omdat ik heel veel mensen doop.
Echt, ze staan in de rij om gedoopt te worden.
En dan niet met een handje water uit een doopvont.
Nee, ik doop de mensen door ze kopje onder te duwen in de Jordaan.
Dat willen ze graag. Omdat ze schrikken van mijn boodschap.
Ik moet aankondigen dat de Messias eraan komt.
En dat God vindt dat de mensen er totaal niet klaar voor zijn.
Omdat ze zo egoïstisch leven, veel ruzie maken met elkaar, vooral rijk en machtig willen worden.
En als ik dan zeg dat ze zó niet klaar zijn voor Gods Koninkrijk, dan beginnen ze te huilen. En dan smeken ze mij: wat moet ik doen om de Messias wel te ontmoeten? Dan zeg ik: erken je zonden en fouten, bekeer je, en laat je dopen als teken daarvan.
Dat was de opdracht die ik van God had gekregen: mensen dopen om ze klaar te maken voor de Messias.
Heel veel mensen willen dat graag. Want eigenlijk voelt iedereen wel aan dat hij of zij niet klaar is om de Heer te ontmoeten.

Weet je, op een dag stond ik mensen te dopen en stond Jezus ineens in de rij om gedoopt te worden. Van mijn ouders had ik begrepen dat Hij de Verlosser zou worden. Jezus van Jozef en Maria. Hij is in de verte nog familie van me. Ik vond het eerst heel raar dat Hij zich ook wilde laten dopen. Hij hoefde zich toch niet te bekeren? Maar hij zei dat het belangrijk was. Ik duwde hem ook onder in het water. En toen hij weer omhoog kwam, kwam er een duif uit de hemel en ging op zijn schouder zitten. Dat was het teken! Dat had God tegen mij gezegd: als jij ziet dat de Heilige Geest op iemand neerdaalt en op die persoon blijft rusten, dan is dat degene die de mensen niet met water maar met de Heilige Geest zal dopen! Dat was een bijzonder moment. Hij is de Messias.

Dat is inmiddels een week of zes geleden. Ik hoor niets meer van Jezus. Dat vind ik best wel teleurstellend. Ook wel spannend eigenlijk, want in Jeruzalem zijn ze het er niet mee eens dat ik zoveel mensen doop. Gisteren heb ik inspecteurs op bezoek gehad, die kritische vragen stelden. Als het zo doorgaat, gaan ze mij binnenkort verbieden om te dopen.

Maar kijk! Daar staat Hij! Aan de kant van het water! Hij ziet er anders uit dan zes weken geleden. Er is iets met hem gebeurd. Hij straalt iets bijzonders uit. Ik kan me niet inhouden. Ik stop even met dopen. En ik roep heel hard: 'Kijk daar, zie je die man? Hij is het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt'.

Zo, dat is eruit! Nu weet iedereen het! Voor hem ben ik al deze weken bezig geweest met het dopen van mensen. Duizenden mensen staan klaar om naar Hem te luisteren. Bij Hem moet je zijn! Hij zal je dopen met de heilige Geest!

Kijk, Hij is het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt! Ik heb het gezegd. En Hij is dat nog steeds. Er is maar één lam van God. Jezus. Ook jij moet bij Hem zijn. Om gelukkig te worden. Om Gods kind te zijn. Om in de hemel te komen.

Broeder, zuster,

Wie zal ons redden van alle verwarring en onzekerheid? Van een regering die het meestal goed bedoelt, maar het vaak ook niet weet en soms kromme slagen maakt? Van alle verhalen en meningen die op de sociale media worden rondgepompt en aangeblazen, die aan praattafels op TV worden verkondigd en op parkeerplaatsen bij de winkels worden uitgewisseld? Wie zal ons redden van alle onmacht en spanning in de gezinnen, in de bedrijven, in de scholen, in de ziekenhuizen en verpleeginstellingen? Wie zal ons redden van het virus, dat rondraast in onze wereld, zoveel plat legt en onnoemelijk veel schade veroorzaakt aan lichamen, relaties en gemeenschappen?

‘Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.’

Wie kan ons redden van het gif van verdeeldheid en egoïsme? Als zelfs in de Verenigde Staten, het boegbeeld van een westerse democratie, de onvrede tot haat wordt aangeblazen en het Capitool wordt bestormd door een woedende menigte? Als ieder daar zijn of haar eigen verhaal over vertelt en je aan het eind niet meer weet wie er gelijk heeft en wat je moet geloven? En als je aanvoelt dat dit gif ook in onze samenleving aanwezig is, frustraties worden uitgebuit voor de macht van enkelingen en mensen tegen elkaar worden opgezet?

‘Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.’

**

Klinkt je dat te gemakkelijk in de oren? Een mooie uitspraak die vast waar is, maar waarvan je geen idee hebt wat die betekent en hoe dat werkt? Een antwoord dat je in de kerk kunt verwachten, maar waar je in de praktijk niet zoveel mee kunt? Een aanwijzing waarvan er dertien in een dozijn gaan, omdat zoveel mensen zeggen dat ze de oplossing weten: Dan moet je gewoon dit doen, dan moet je gewoon dat eens lezen, dan moet je echt naar die wetenschapper luisteren, dan moet je de inspirerende ideeën van die leider eens horen! Tja en in dat rijtje past natuurlijk ook dat er in de kerk op Jezus Christus wordt gewezen. Maar dat wist je al. Denk je.

‘Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.’ Je bent vanmorgen aan het goede adres. Niet alleen als je zelf in verwarring bent, gefrustreerd, vermoeid door alle prikkels of gebukt gaat onder zorgen. Maar ook als je het gevoel hebt dat je met het christelijk geloof niet zoveel kunt. Ik wil je laten zien hoe die aanwijzing van Johannes de Doper knalt van waarheid en kracht. Het is echt de gouden tip voor alle mensen die verlangen naar verlossing, naar rust en naar echt geluk. Het is het woord van God, de Schepster, Redder en Rechter van deze wereld. Voor jou en mij. Alsof je in de donkere doolhof van de wereld aan het dwalen bent en ineens zo’n groen lichtgevend paneeltje ziet: EXIT, nooduitgang. Zo is de aanwijzing van Johannes de Doper bedoeld. Eén grote pijl naar vrijheid, vrede en vreugde.

**

‘Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.’ Johannes de Doper heeft duizenden mensen gedoopt. Mensen die het zelf niet meer wisten. Of beter gezegd: die wisten dat ze het zelf niet konden. Maar die wel voelden dat het leven alleen toekomst heeft als je in verbinding met God met God blijft. Hij had ze voorbereid op de komst van

de Verlosser. En keek er ook zelf naar uit. En toen hij Jezus zag, riep hij iedereen toe: 'Kijk daar! Hij is het Lam van God!'

Je voelt wel aan dat Johannes hiermee iets heel belangrijks zegt over Jezus. En tegelijk iets wat zijn toehoorders direct begrepen. 'Kijk daar! Hij is het Lam van God.' Maar wat zegt Johannes daarmee?

Je zou verwachten dat zijn volgelingen misschien al zaten te wachten op iemand die het Lam van God wordt genoemd. Maar in de Bijbel wordt de komende Verlosser nergens het Lam van God genoemd, voordat Johannes het doet. Een lam wordt wel eens als beeld gebruikt, bijvoorbeeld door Jesaja. En wie bekend was met de tempeldienst, die wist dat elke morgen en elke avond op het tempelplein een lam werd geofferd als opening en afsluiting van de dag. Maar nergens wordt Gods volk een Lam van God toegezegd.

Het is Johannes de Doper die als grootste profeet met deze woorden zijn volgelingen doorverwijst naar Jezus. Een nieuw woord, maar met een heldere betekenis. Met deze speciale aanwijzing introduceert hij Jezus in Israël. De gouden tip waarmee hij Jezus aan de wereld presenteert. Met zijn uitgestoken vinger wijst hij ook jou en mij op Jezus. 'Hij is het Lam van God. Bij Hem moet je zijn.'

**

Stel dat ik dat van iemand in de kerk zou zeggen: 'Hij is een lam van God'. Wat hoor je daar dan in? In ieder geval iets van zuiverheid: hij heeft een goed hart, heeft een prettige uitstraling, God houdt van hem. Misschien zou je het niet geloven, omdat je weet dat die persoon ook wel eens vervelend doet of chagrijnig reageert. Pure zuiverheid komt onder mensen niet voor. Maar zuiverheid is wel het eerste wat we aan een lam verbinden. We kennen de uitdrukking: 'zo onschuldig als een pasgeboren lammetje'. We kunnen ervan genieten als ze komend voorjaar weer dartelen in de wei. Ook in de Bijbel is een lam als eerste symbool voor onschuld en zuiverheid. Daarom werden bij veel offers lammeren gebruikt.

Als Johannes zegt: 'Kijk daar! Hij is het lam van God!' Dan zet Johannes hem neer in zijn zuiverheid. In zijn onschuld. En in het feit dat Hij de lieveling van God is. In de verhalen over Jezus wordt dat alleen maar bevestigd. Hij was en bleef zuiver. Hij was en bleef onschuldig en deed geen kwaad. Hij liet zich niet leiden door eigenbelang, liet zich niet voor karretjes spannen van andere mensen, nam geen blad voor de mond als de waarheid gezegd moest worden, had geen last van valse schaamte als vertrapte mensen geholpen moesten worden. Hij was zuiver in zijn daden, zijn woorden, zijn gedachten en gevoelens.

Ongelooflijk eigenlijk, als je erover nadenkt. Hoe kan dat in een wereld als de onze? Maar wat een bemoediging ook. In deze wereld, waarin alles aangetast is door zonden en gebreken, waarin alles vervuild is door egoïsme en hebzucht, waarin iedereen wel eens bezwijkt voor verleiding en kortzichtigheid. Er is één die zuiver bleef: Jezus. Heerlijk! Het kan! Iedereen die hem kende, getuigde daarvan. Jezus was en bleef zuiver en zonder zonde. Alleen dat al is genoeg reden om hem te volgen, naar hem te luisteren en het van hem te verwachten. In de verwarring van de tijd, de onduidelijkheid van de waarheid en de smerigheid van alles: 'Let op! Jezus is het Lam van God! In de wereld. Zuiver, onschuldig, geliefd. Verwacht het van hem!'

**

Het eerste wat mensen verbinden aan een lam is zuiverheid en onschuld. Maar het tweede is: daar loopt een mogelijk offerdier. Voor de hoorders van Johannes is een lam direct verbonden aan de offerdienst in de tempel. Elke morgen en elke avond werd een lam geofferd. Om de verbinding met God open te houden. De vrije toegang tot God en de vrije omgang met God. En een keer per jaar werd met het Pesachfeest een lam geofferd als teken van redding en bevrijding. Dat klinkt allemaal mee in de gouden aanwijzing: 'Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.'

Iemand die de zonde van de wereld wegneemt. Dat is ook iets waar we schreeuwend behoefte aan hebben. Dat alle leugens worden ontmaskerd, al het onrecht wordt rechtgezet, aan alle gebrokenheid een einde komt, alle verdeeldheid wordt verzoend. Want wat hebben we daar een last van!

Maar weet je, als het in de Bijbel gaat over zonde, dan zijn de mensen niet alleen slachtoffer of toeschouwer. Maar als het gaat over zonde, dan komen jij en ik ook in beeld als dader. Als mensen die ruimte geven aan het kwaad. Als mensen die slechte dingen doen en het goede nalaten. Maar vooral mensen die de glorie van God verduisteren. Als mensen die uit zichzelf niet op God gericht zijn, maar op zichzelf. In de afstand tussen God en mensen groeien slechte planten en giftige bloemen. Dat is de kern van de zonde. Niet zozeer dat mensen slechte dingen doen, of zich laten beheersen door kwade machten. Maar vooral dat mensen niet in verbinding leven met God en daardoor niet in verbinding leven met elkaar.

Jezus is degene die als offerlam de zonde van de wereld weg zal nemen. Dat is de weg naar een leven in Gods goedheid en waarheid. Dat vraagt om erkenning dat jij en ik in de zonde leven en aan de zonde bijdragen. Dat is confronterend: niet alleen die anderen, maar ook ik moet gered worden. Niet alleen de anderen zijn fout, maar ook ik leef zo vaak niet met God. Ik ben niet alleen slachtoffer van slechte mensen en machten en toeschouwer van alle onrecht in deze wereld. Maar ik doe daar zelf aan mee.

In de loop van het evangelie van Johannes wordt duidelijk hoe dit lam dat doet. De zonde van de wereld wegdragen. Door zich bloot te stellen aan het kwaad, alle schuld en ellende op zich te nemen en zichzelf als offerlam te laten slachten aan het kruis.

**

'Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.' Een lam, symbool van zuiverheid en onschuld. Een lam, het offerdier dat de verbinding met God herstelt. Dat is Jezus, het Lam van God! Die we later in de Bijbel tegenkomen in het visioen van de apostel Johannes. Als een Lam dat voor de troon van God staat. Waaraan je kunt zien dat het geslacht is. Die de kracht en bevoegdheid heeft om het boek van God te openen. Het lam, dat zeven horens en zegen ogen heeft, symbool voor de volheid van de Heilige Geest, die over de hele aarde uitgezonden is. Waarvan Johannes de Doper al zei: Deze Jezus gaat jullie dopen met de Heilige Geest. Zodat we op God gericht raken en blijven. Zodat we goede keuzes leren maken in de veelheid aan verhalen en prikkels. Zodat we met liefde, geduld en wijsheid vervuld raken in onze omgang met anderen. Zodat wij op onze beurt anderen gaan wijzen op Jezus, het Lam van God. En hen meenemen naar Hem toe.

Johannes de Doper gaf een gouden aanwijzing. 'Zie het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt.' Dat Lam is er nog steeds. Bij Hem moet je zijn.

**

Waarom je bij Hem wel moet zijn en niet bij al die andere verlossers? Waarom Hij ons wel redt van het spinnenweb van verwarring, onzekerheid en overtuigende verhalen? Waarom Hij ons wel verlost van het gif van verdeeldheid en eigenbelang?

Omdat Hij zijn zuiverheid niet verloren heeft.
Omdat Hij de zonde van de wereld weggedragen heeft.
Omdat Hij ons met zijn Geest heeft gedoopt.

Dat maakt alle verschil voor hoe je in het leven staat. Nederig en tegelijk vrijmoedig. Mild en tegelijk beslist. Vrij en tegelijk afhankelijk. Mensen die het Lam volgen, zelfs als het moeilijk is, als er spanningen zijn. Mensen die het Lam aanbidden en zo het geluk in hun leven ontvangen.

Amen